

	ONLINE JOURNAL OF MUSIC SCIENCE ISSN: 2536-4421
---	--

Atrf/Citation

Apaydın, A. K., & Yazıcı, D. (2024). Müzik öğretmenliği programı yetenek sınavları için gereken TYT sıralaması ön koşulunun öğretmen görüşleri doğrultusunda incelenmesi. *Online Journal Of Music Sciences*, 9(1), 222-245. <https://doi.org/10.31811/ojomus.1484140>

Cilt/Volume: 9 Sayı/Issue: 1 Haziran/June 2024	Geliş Tarihi/Received: 15.05.2023 Kabul Tarihi/Accepted: 17.06.2024 Yayım Tarihi/Published: 30.06.2024	Araştırma Makalesi/ Research Article 10.31811/ojomus.1484140
---	--	---

Ali Kerem APAYDIN

Dr., Milli Eğitim Bakanlığı Müzik Öğretmeni,
akeremapaydin@gmail.com

Derya YAZICI

Doktora Öğrencisi,
Milli Eğitim Bakanlığı Müzik Öğretmeni,
deryayazici.033@gmail.com

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI YETENEK SINAVLARI İÇİN GEREKEN TYT SIRALAMASI ÖN KOŞULUNUN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ DOĞRULTUSUNDA İNCELENMESİ

ÖZ

Yurdumuzdaki üniversitelerin müzik öğretmenliği anabilim dalları, özel yetenek sınavıyla öğrenci alan ve müzik öğretmeni yetiştiren programlardır. 2020-YKS ile birlikte bu programların yetenek sınavlarına girebilmek için TYT’de ilk 800.000 kişi arasına girme ön koşulu getirilmiştir. Bu durum; güzel sanatlar liselerinin, eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği programlarına öğrenci hazırlaması noktasında bazı etkilere sebep olmuştur. Nitel bir durum çalışması olan bu araştırma, müzik öğretmenliği yetenek sınavı için ön koşul olan TYT’de ilk 800.000 barajının öğrenciler ve güzel sanatlar liselerinin müzik öğretmenliği programına öğrenci yetiştirme durumları üzerindeki etkisinin öğretmen görüşleri doğrultusunda incelenmesini amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda 2022-2023 eğitim-öğretim yılında güzel sanatlar liselerinden mezun olan ve müzik öğretmenliği anabilim dalına yerleşen öğrenci sayılarını tespit etmek için 44 güzel sanatlar lisesinden veri toplanmıştır. Öte yandan 800.000 barajının, güzel sanatlar liseleri öğrenci ve öğretmenleri üzerindeki etkisini ortaya çıkarmak için bu kurumlarda görev yapan 7 kültür ve 7 meslek dersi öğretmeni ile 6 soruluk yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi kullanılarak kategorize edilmiş ve frekans değerlerinden oluşan tablolar hâlinde sunulmuştur. Araştırmada güzel

Müzik Öğretmenliği Programı Yetenek Sınavları İçin Gereken TYT Sıralaması Ön Koşulunun Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi
sanatlar liselerinden mezun olan öğrencilerin %9'nun TYT'de ilk 800.000 barajını geçtiği, bu öğrencilerin de %86'sının müzik öğretmenliği bölümlerine yerleştiği belirlenmiştir. Buna bağlı olarak müzik öğretmenliği anabilim dalı programlarının kontenjan sayılarının azaldığı tespit edilmiştir. Görüşme yapılan öğretmenlerin çoğunluğu, nitelikli öğretmen yetişmesi noktasında katkı sağlayacağı gerekçesiyle 800.000 barajını gerekli gördüklerini belirtmiş, ancak barajın öğrencilerde stres, gelecek kaygısı ve meslek seçimlerinde özensiz davranma gibi olumsuz durumlara neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma kapsamında ulaşılan sonuçlardan hareketle öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: TYT, müzik öğretmenliği, müzik eğitimi, yetenek sınavı.

EXAMINATION OF TYT RANKING PREREQUISITE FOR MUSIC TEACHING PROGRAMME APTITUDE EXAMS IN LINE WITH TEACHERS' OPINIONS

ABSTRACT

Music teaching departments of universities in Turkey are programmes that train music teachers by taking students with a special talent exam. With the 2020-YKS, the prerequisite of being among the top 800,000 in TYT has been introduced in order to enter the talent exams of these programmes. This situation has caused some effects on the preparation of students for music teaching programs faculties of education of fine arts high schools. This research, which is a qualitative case study, aims to examine the effect of the first 800.000 threshold in TYT, which is a prerequisite for the music teaching aptitude exam, on students and the status of fine arts high schools on the training of students for the music teaching programme in line with the views of teachers. For this purpose, data were collected from 44 fine arts high schools in order to determine the number of students who graduated from fine arts high schools in the 2022-2023 academic year and placed in the music teaching department. On the other hand, in order to reveal the effect of the 800.000 threshold on the students and teachers of fine arts high schools, semi-structured interviews consisting of 6 questions were conducted with 7 culture and 7 vocational course teachers working in these institutions. The data obtained were categorised using descriptive analysis method and presented in tables consisting of frequency values. In the study, it was determined that 9% of the students graduating from fine arts high schools passed the first 800.000 threshold in TYT and 86% of these students were placed in music teaching departments. Accordingly, it was determined that the number of quotas of music teaching department programmes decreased. The majority of the interviewed teachers stated that they considered the 800.000 threshold necessary on the grounds that it would contribute to the training of qualified teachers, but it was concluded that the threshold caused negative situations such as stress, future anxiety and careless behaviour in career choices. Based on the results of the research, recommendations are presented.

Keywords: TYT, music teaching, music education, talent exam.

1.GİRİŞ

Güzel sanatlar liseleri ortaöğretim kurumlarına bağlı çalışan ve mesleki sanat eğitimi veren kurumlardır. Mesleki sanat eğitimi işlevinin yanı sıra lisans düzeyinde mesleki sanat eğitimine uzanma noktasında da önemli köprülerin başında gelmektedir.

Mesleki sanat eğitimi, sanat alanının bütününü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, sanata belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup kolun, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği sanatsal davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar. (Uçan, 1996, s. 128)

Bu noktadan hareketle mesleki sanat eğitiminin isteğe bağlı olmasının yanı sıra planlanan eğitim-öğretim içeriğinin gerektirdiği temel hazır bulunuş düzeyinin sağlanmış olması koşuluyla isteğe göre talep edilebilecek bir eğitim türü olduğunu söylemek mümkündür. Mesleki sanat eğitiminin bir kolu olan müzik eğitimi Algı' ya (2017) göre "bireylerin ruhsal doygunlukla, zeki, mantıklı, becerili ve çağdaş bir toplum halinde hayatlarını sürdürebilmeleri için olmazsa olmaz" (s. 65) öneme sahip bir eğitim türü olup güzel sanatlar liselerinde mesleki düzeyde verilmektedir.

Ülkemizde güzel sanatlar liseleri, müzik ve görsel sanatlar branşlarında özel yetenek sınavıyla öğrenci alan eğitim kurumlarından. Bu sınavlara öğrencinin diploma notuna, LGS başarı puanına veya ilköğretimde eğitimini almış oldukları müzik dersi notlarına bakılmaksızın ilköğretimden mezun olmuş tüm öğrenciler başvurabilirler. Sınav sonucunda 50 baraj puanını geçen öğrenciler en yüksek puandan en düşük puana doğru sıralanır ve belirlenen kontenjan içerisinde yer alan öğrenciler güzel sanatlar liselerine kayıt yaptıрма hakkını kazanırlar.

Öğrenciler güzel sanatlar lisesinde okudukları süre içerisinde kültür derslerinin yanı sıra Batı müziği teori ve uygulamaları, Türk müziği teori ve uygulamaları, çalgı eğitimi, koro eğitimi, Türk ve Batı müziği tarihi, Türk ve dünya müzikleri ve orkestra derslerini alırlar. 4 yıllık eğitimin ardından bu kurumlardan mezun olan öğrenciler, istekleri doğrultusunda lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren yükseköğretim kurumlarına yine yetenek sınavları ile alınmaktadır. Bu sınavlarda öğrencilerin müziksel işitme, okuma ve yazma, çalgı çalma ve eser seslendirme gibi müziksel davranışları değerlendirilmektedir. Yerleştirmeye esas olacak puan ise yetenek sınavlarında elde edilen puan, ortaöğretim başarı puanı ve TYT puanının belirli ağırlıklarla çarpılıp toplanmasından elde edilir (ÖSYM, 2024, s.34). Yapılan bu yetenek sınavlarının giriş şartları ve içeriği, sınavı yapacak olan üniversitelerin yayınladığı kılavuzlar ile ilan edilmektedir. Öte yandan sınav giriş şartları, sınavların içeriği ve alan içi başvuru yapan öğrencilere ek puan verilmesi gibi konularda süreç içerisinde ÖSYM tarafından birtakım değişiklikler gündeme gelmiştir. Bu değişikliklerden en dikkat çekici olanı "Adayların, 2020-YKS'de özel yetenek sınavıyla öğrenci alan öğretmenlik programlarına başvuru yapabilmeleri için TYT'de en düşük 800.000'inci başarı sırasına sahip olmaları gerekmektedir" (ÖSYM, 2020, s. 33) maddesi olmuştur. Bu çalışmada "Müzik öğretmenliği yetenek sınavları için gereken TYT başarı sıralamasının, güzel sanatlar lisesi müzik bölümü öğrencileri ve bu öğrencilerin müzik öğretmenliği programına yerleşme durumları üzerindeki

etkilerine ilişkin öğretmen görüşleri nasıldır?” problem durumundan yola çıkarak aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- 1- 2022 – 2023 Eğitim-öğretim dönemi güzel sanatlar liseleri müzik bölümünden mezun olan ve TYT’de ilk 800.000 kişi arasına girerek eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği bölümlerine yerleşen öğrenci sayıları nasıldır?
- 2- Güzel sanatlar liseleri kültür ve meslek dersi (müzik) öğretmenlerinin TYT’de 800.000 barajı ön koşuluna ilişkin görüşleri nasıldır?

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; müzik öğretmenliği bölümlerinin yetenek sınavlarına başvuru için getirilen TYT’de ilk 800.000 kişi içerisinde yer alma ön koşulunun, güzel sanatlar liselerinin, müzik öğretmenliği anabilim dalı programına öğrenci yerleştirme oranları üzerindeki etkisini öğretmen görüşleri doğrultusunda tespit etmek ve konuya ilişkin öneriler ortaya koymaktır.

1.2. Araştırmanın Önemi

Araştırma, TYT’de 800.000 baraj şartının öğrenciler ve öğrencilerin müzik eğitimi anabilim dallarına yerleşme durumları üzerindeki etkisini tespit ederek mevcut barajın alandaki yansımalarını ortaya çıkarması, bu konularda önerilere yer vermesi ve öneriler doğrultusunda atılacak adımlara bilimsel bir zemin oluşturma hususunda önem arz etmektedir.

2. YÖNTEM

Görüşme ve belge tarama gibi veri toplama araçlarını içeren ve bu yönüyle nitel paradigmadan faydalanılmış olan araştırma, bir durum çalışmasıdır. “Nitel durum çalışmasının en temel özelliği bir ya da birkaç durumun derinlemesine araştırılmasıdır.” (Yıldırım & Şimşek, 2016, 73). Tarama modelinin kullanıldığı araştırmada ilgili literatür incelenmiş ve gerekli görüşmeler yapılarak elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz yönteminden faydalanılmıştır. Önceden var olmuş veya bugün var olan bir durumu tespit etmeyi amaç edinen tarama modellerinde durum, kendi koşullarında ve müdahil olunmadan incelenerek belgelenmeye çalışılır (Karasar, 2016, 109).

Güzel sanatlar liselerinden mezun olan, bu mezunlardan TYT’de 800.000 barajını geçen ve eğitim fakültesi müzik eğitimi bölümüne yerleşen öğrenci sayıları araştırmaya gönüllü olarak katılan ve araştırmanın birinci çalışma grubu olan 44 güzel sanatlar lisesinden temin edilmiştir. Araştırmanın görüşme kısmı ise Türkiye’nin 7 bölgesinden 1’er güzel sanatlar lisesi olmak üzere bu liselerde kültür ve meslek (müzik) derslerini yürüten öğretmenlerle gerçekleştirilmiştir. Toplamda görüşme yapılan 7 kültür, 7 meslek dersi öğretmeni olmak üzere 14 öğretmen, araştırmanın ikinci çalışma grubunu oluşturmaktadır.

Araştırma kapsamında mezun öğrenciler, onların TYT başarıları ve müzik öğretmenliği bölümlerine yerleşme durumlarına ilişkin veri toplamak için ulaşılabilen ve görüşmeyi kabul eden 44 güzel sanatlar lisesi ile telefon yoluyla veri toplanmıştır. Ayrıca TYT’de 800.000 baraj koşulu hakkında öğretmen görüşlerini tespit etmek için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Hazırlanan görüşme formu uygulanmadan önce iki uzman görüşüne sunulmuş ve uzman görüşlerinin fikirleri doğrultusunda son düzeltmeler yapılarak uygulamaya konulmuştur. Görüşmeler yüz yüze ve online olacak şekilde katılımcıların izniyle ses kaydı alınarak gerçekleştirilmiş ve sonrasında bu kayıtlar yazıya dökülmüştür. Görüşme formunda TYT’de 800.000 barajının etkilerini belirlemeye yönelik kültür dersi ve müzik dersi öğretmenleri için ayrı ayrı hazırlanmış açık uçlu 6 soru yer almaktadır.

Görüşmelerden elde edilen verileri analiz etmek için betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Betimsel analizde, görüşülen bireylerin görüşlerini ayrıntılı bir şekilde aktarmak amacıyla doğrudan alıntılara genellikle yer verilir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Yapılan görüşmelerden elde edilen veriler araştırmanın amacı ve problem cümlesi doğrultusunda oluşturulan plana göre uygun temalar ve kategoriler hâline getirilmiştir. Oluşturulan kategoriler frekans değerleriyle tablolar hâline getirilerek sunulmuştur. Kodlamalarda kültür dersi öğretmenleri “K”, müzik dersi öğretmenleri ise “M” şeklinde ifade edilmiştir.

2.1. Araştırmanın Etik İzinleri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 08.12.2023

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 11

3. BULGULAR

3.1. 2022-2023 Eğitim-Öğretim Döneminde Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümünden Mezun Olan ve TYT’de İlk 800.000 Kişi Arasına Girerek Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği Bölümlerine Yerleşen Öğrenci Sayılarına İlişkin Bulgular

Bu bölümde “Güzel sanatlar liseleri müzik bölümünden mezun olan ve TYT’de ilk 800.000 kişi arasına girerek eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği bölümlerine yerleşen öğrenci sayıları nasıldır?” sorusuna yanıt aranmıştır. Bu doğrultuda güzel sanatlar liselerinin müzik bölümünden mezun olan öğrenci sayıları, bu öğrenciler arasında TYT’de ilk 800.000’e girenlerin sayıları ve eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği programına yerleşen öğrenci sayıları ve yüzdeleri tablo hâlinde sunulmuştur.

Tablo 1

2022-2023 Eğitim-Öğretim Yılında Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümünden Mezun Olan ve 800.000 Barajını Geçerek Müzik Öğretmenliğine Yerleşen Öğrenci Sayıları ve Yüzdeleri

Okul Adı (GSL)	Mezun Sayısı	Barajı Geçen	%	Eğitim Fakültesine	
				Yerleşen	%
Şehit Fatih Doğan	16	0	0	0	0
Afyonkarahisar	12	3	25	2	66
Aksaray	10	2	20	1	50
T.C. Ziraat Bankası	28	1	3	1	100
Sebahat-Cihan Şişman	13	2	15	2	100
Bartın	10	0	0	0	0
Batman	33	0	0	0	0
Bingöl	12	1	8	1	100
Ziya Eren	20	0	0	0	0
Bolu	22	1	4	1	100
Zeki Müren	30	4	13	4	100
Çorum	15	1	6	1	100
Diyarbakır	22	4	18	3	75
Düzce	13	1	7	0	0
Kaya Karakaya	19	1	5	1	100
Erzincan	9	3	33	2	66
Raci Alkır	25	2	8	2	100
Gaziantep Ticaret Odası	30	2	6	2	100
Gönüllü Hizmet Vakfı Aydınolu	30	2	6	2	100
Giresun	18	0	0	0	0
Hakkâri	10	1	10	0	0
Isparta	25	3	12	3	100
İzmir Ümran Baradan	23	6	26	6	100
İşıl Saygın	32	4	12	4	100
Kahramanmaraş	12	0	0	0	0

Okul Adı (GSL)	Mezun Sayısı	Barajı Geçen	%	Eğitim Fakültesine	
				Yerleşen	%
Karabük Safranbolu Borsa İstanbul	7	0	0	0	0
Kırıkkale	7	0	0	0	0
Kırklareli	14	0	0	0	0
Neşet Ertaş	18	2	11	2	100
Kocaeli	26	3	11	3	100
Konya Çimento	28	5	17	4	80
Ahmet Yakupoğlu	17	2	11	2	100
Abdulkadir Eriş	27	2	7	2	100
Mardin	20	2	10	1	50
Nevit Kodallı	27	2	7	2	100
Şehit Demet Sezen	10	2	20	2	100
Niğde	32	4	12	4	100
Abdurrahman Keskiner	15	1	6	1	100
Sakarya	12	1	8	0	0
Takasbank	11	1	9	1	100
İstanbul Şehit Ertan Yılmaztürk	3	0	0	0	0
Muzaffer Sarısözen	19	1	5	0	0
Şırnak	22	1	4	1	100
Besim Atalay	12	1	8	1	100
TOPLAM	816	74	9	64	86

Tablo 1 incelendiğinde çalışma grubunda yer alan 44 güzel sanatlar lisesinin müzik bölümünden toplam 816 öğrencinin mezun olduğu, mezun öğrencilerin 74'ünün (%9) TYT'de ilk 800.000 kişi arasına girdiği ve bu öğrencilerin 64'ünün (%86) eğitim fakülteleri müzik bölümlerine yerleştikleri görülmektedir. 24 güzel sanatlar lisesinde 800.000 barajını geçen öğrencilerin tamamının müzik öğretmenliği programına yerleştikleri, öte yandan barajı geçen mezunları olmasına karşın müzik öğretmenliği programına öğrencisi yerleşemeyen okul sayısının da 4 olduğu göze çarpmaktadır.

3.2. Güzel Sanatlar Liseleri Kültür Öğretmenlerinin TYT'de 800.000 Barajı Ön Koşuluna İlişkin Görüşleri

Bu bölümde güzel sanatlar liseleri kültür dersi öğretmenlerinin TYT'de 800.000 barajı ön koşuluna ilişkin görüşlerine yer verilmiştir. Elde edilen bulgular tablolar hâline getirilerek sunulmuştur.

3.2.1 Kültür Dersi Öğretmenlerine Göre TYT'de 800.000 Barajının Öğrenciler Üzerindeki Etkilerine İlişkin Bulgular

“TYT'de ilk 800.000'e girme şartının öğrenciler üzerinde ne gibi etkilerini gözlemlediniz?” sorusuna katılımcı grubunda yer alan kültür dersi öğretmenleri tarafından verilen cevaplar Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2

800.000 Barajının Öğrenciler Üzerindeki Etkilerine İlişkin Kültür Dersi Öğretmenlerinin Görüşleri

Tema	Kategoriler	Katılımcılar	Frekans (f)
800.000 Barajının Öğrenciler Üzerindeki Etkisi	Stres	K2, K3, K5, K7	4
	Kültür Derslerine Verilen Önem	K1, K2, K6	3
	Gelecek Kaygısı	K1, K4	2
	Sınavı Basite İndirme	K1	1
	Meslek Seçimine Erken Karar Verme	K2	1

TYT'de 800.000 barajının öğrenciler üzerindeki etkilerine ilişkin katılımcı görüşleri “stres, kültür derslerine verilen önem, gelecek kaygısı, sınavı basite indirgeme, meslek seçimine erken karar verme” şeklinde kategorize edilmiştir. Tablo 2 incelendiğinde TYT'de ilk 800.000'e girme şartı nedeni ile 4 katılımcının “öğrencilerde stres artışı olduğunu”, 3 katılımcının “öğrencilerin kültür derslerine daha fazla önem verdiklerini”, 2 katılımcının “öğrencilerin gelecek kaygısı yaşadığını”, 1 katılımcının “öğrencilerin sınavı basite aldığını”, 1 katılımcının da “öğrencilerin meslek seçimine erken karar verdiklerini” belirttikleri görülmektedir. Katılımcıların görüşlerine yönelik örnekler aşağıda verilmiştir:

“TYT'de ilk 800.000 kişi arasına girmek için yapılması gereken netleri hesaplayan öğrenciler, kültür derslerinden fazla net yapmalarının etkili olacağını fark ederek derslere daha fazla önem vermeye başladılar. Ayrıca bazı öğrenciler, bu sıralamaya girmek için yapılması gereken netin az olduğunu ve rahatlıkla yapacaklarını düşündükleri için rahat tutum sergiliyorlar Bazı öğrenciler de kazanamayacaklarını düşünüp gelecek kaygısı yaşıyorlar.” (K1)

“... Bu sayede öğrenciler, dersleri sınav eksenli düşündükleri için kültür derslerine daha fazla önem vermeye başladılar. Ancak bazı öğrenciler, sıralamaya giremeyeceklerini düşünüp strese girerek meslek seçimi açısından daha erken karar almak ve buna göre bir planlama yapmak durumunda kalıyorlar” (K2)

“Öğrencilerin ileride müzikle ilgili bir iş yapamayacaklarını düşünüp gelecek kaygısı yaşadıklarını düşünüyorum.” (K4)

“TYT'de ilk 800.000'e girme şartının getirilmesi ile dersler sınavlara yönelik işlenmeye başlanmış ve bu sayede gerek öğrenciler gerekse de öğretmenler tarafından kültür derslerine verilen önem artmıştır.” (K6)

3.2.2. TYT'de 800.000 Barajının Kültür Dersleri Öğretmenleri Üzerindeki Etkisine İlişkin Bulgular

“TYT’de ilk 800.000’e girme şartının öğretmenler üzerinde etkilerini gözlemlediniz mi? Cevabınız evetse bu etkiler nelerdir?” sorusuna katılımcı grubunda yer alan kültür dersi öğretmenleri tarafından verilen cevaplar Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3

Kültür Dersleri Öğretmenlerine Göre 800.000 Şartının Öğretmenler Üzerindeki Etkileri

Tema	Kategoriler	Katılımcılar	Frekans (f)
800.000 Barajının Öğretmenler Üzerindeki Etkisi	Kültür Derslerine Önem Arttı	K1, K2, K5, K6, K7	5
	Motivasyon Artışı Oldu	K1, K3, K4, K6	4

TYT’de 800.000 barajının kültür dersi öğretmenleri üzerindeki etkilerine ilişkin katılımcı görüşleri “öğretmenlerde motivasyon artışı oldu, öğretmenler tarafından kültür derslerine gösterilen önem arttı” şeklinde kategorize edilmiştir. Tablo 3 incelendiğinde 5 katılımcının TYT’de 800.000 baraj şartı gelmesiyle öğretmenler tarafından kültür derslerine verilen önemin arttığı, 4 katılımcının da öğretmenlerde motivasyon artışı olduğu yönünde görüş belirttikleri görülmektedir. TYT’de 800.000 barajıyla beraber kültür derslerinin işleniş noktasında katılımcıların tamamı tarafından olumlu görüş bildirilmiştir. Katılımcıların görüşlerine yönelik örnekler aşağıda verilmiştir:

“Derse verilen önemin artmasına bağlı olarak dersin işleniş de daha rahat oldu. Bu da öğretmenin motivasyonunu olumlu etkiledi. Öğretmenler kültür derslerine daha fazla önem vermeye başladılar.” (K1)

“Bu derslerin öğrenciler tarafından önemsenmesi öğretmenleri motive edici bir unsur olmuştur.” (K4)

“Öğretmenler TYT konularına daha fazla ağırlık vermeye başladılar.” (K5)

“TYT’de 800.000 barajı olduğu için öğretmenler sınavda çıkacak derslerini daha özverili çalışmaya başladılar. Öğretmenlerin motivasyonları arttı.” (K6)

3.2.3. GSL Kültür Dersleri Saatinin ve İçeriğinin TYT Barajı Açısından Yeterliğine İlişkin Bulgular

“GSL’lerde mesleki dersler dışında kalan derslerin haftalık ders saati, yarıyıl saati ve içeriği bakımından TYT sınavında eğitim fakülteleri için gerekli sıralama açısından yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusuna katılımcı grubunda yer alan kültür dersi öğretmenleri tarafından verilen cevaplar Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4

Kültür Derslerinin Haftalık Ders Saati ve İçeriğinin TYT Sınavındaki Sıralama Açısından Yeterliliği

Tema	Kategoriler	Katılımcılar	Frekans (f)
Kültür Derslerinin Haftalık Ders Saati, Yarı Yıl Saati ve Ders İçeriği	Sınıf Düzeyi ve Müfredat Zamanlaması Uygun Değil	K1, K2, K3, K4, K5, K7	6
Bakımından Yeterli	Yeterlidir	K6	1

Kültür derslerinin ders saati, yarı yıl saati ve içeriği yönüyle TYT’de 800.000 barajı açısından yeterliğine ilişkin katılımcı görüşleri “yeterlidir, sınıf düzeyi ve müfredat uygun değildir” şeklinde kategorize edilmiştir. Tablo 4 incelendiğinde, 6 katılımcının TYT sınavındaki sıralama açısından kültür derslerinin sınıf düzeyi ve müfredatının uygunsuz olduğunu, 1 katılımcının da kültür derslerinin ders saati, yarı yıl saati ve içeriği bakımından yeterli olduğunu belirttiği görülmektedir. Katılımcıların görüşlerine yönelik örnekler aşağıda verilmiştir:

“9 ve 10. sınıflarda müfredat tüm okullarda aynı olduğundan ve TYT sınavını kapsadığından sorun yok ancak TYT konularını içeren dersler 11 ve 12. sınıflarda devam etmediğinden öğrenciler konuları unutupuyorlar ve derslerden uzaklaşıyorlar.” (K1)

“Öğrenciler 11 ve 12. sınıflarda TYT konularını görmedikleri için derslere ilgisiz kalıyorlar.” (K2)

“11 ve 12. sınıflarda TYT konularının olması ve sınavı destekleyici olması zorunludur.” (K4, K7)

“Yeterli olduğunu düşünmüyorum. 11 ve 12. sınıflarda TYT’ye yönelik konu içeriği zayıftır.” (K5)

800.000 ön koşunu sağlama noktasında kültür dersleri öğretmenleri güzel sanatlar liselerindeki müfredatın yeterli olmadığı konusunda ortak bir görüş bildirmişlerdir. TYT ders içeriklerinin 11 ve 12. sınıf müfredatında olmamasının sınava 2 yıl kala öğrencilerin sınav konularından kopmasına neden olabileceği değerlendirilmektedir.

3.2.4. TYT’de 800.000’e Giren Öğrencilerin Başarısına Etki Eden Değişkenlere İlişkin Bulgular

“TYT’de ilk 800.000 kişi arasına giren öğrencilerin bu başarıyı gösterebilmelerinde etkili olduğunu düşündüğünüz değişkenler nelerdir? sorusuna katılımcı grubunda yer alan kültür dersi öğretmenleri tarafından verilen cevaplar Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5

TYT' de İlk 800.000 Arasına Giren Öğrencilerin Başarılı Olmalarındaki Etkili Değişkenler

Tema	Kategoriler	Katılımcılar	Frekans (f)
TYT Başarısına Etki Eden Değişkenler	Hazır Bulunuşluk	K1, K2, K3, K5, K7	5
	Ekstra Kurslar	K1, K2, K4	3
	Temel Eğitim Seviyesi	K1, K5, K6	3
	Öğrenci İlgisi	K1, K3	2
	Ders Takibi	K2	1
	Düzenli ve Disiplinli Çalışma	K3	1
	Aile Desteği	K6	1

TYT'de ilk 800.000 barajını geçen öğrencilerin başarılı olmalarında etkili olan değişkenlere yönelik katılımcı görüşleri "hazır bulunuşluk, öğrenci ilgisi, ekstra kurslar, temel eğitim seviyesi, ders takibi, düzenli ve disiplinli çalışma, aile desteği" başlıklarında kategorize edilmiştir. Tablo 5 incelendiğinde öğrencilerin TYT'de başarılı olmalarına ilişkin 5 katılımcının öğrencilerin hazır bulunuş durumlarını, 3 katılımcının ekstra kursları, 3 katılımcının öğrencilerin temel eğitim seviyesini, 2 katılımcının öğrenci ilgisini, 1 katılımcının öğrencilerin dersi takip etmesini, 1 katılımcının öğrencilerin düzenli ve disiplinli çalışmalarını, 1 katılımcının da aile desteğini sebep olarak belirttikleri görülmektedir. Katılımcıların görüşlerine yönelik örnekler aşağıda verilmiştir:

"Bana göre en büyük etken hazır bulunuşluk düzeyidir. Öğrencinin ilgisi ve aldırılan ekstra kurslar da öğrencinin başarısını etkiliyor. Temel eğitim seviyesi de başarıdaki en önemli etken." (K1)

"Öncelikle hazır bulunuşluk düzeyinin önemli olduğunu düşünüyorum. Öğrenci derslerini dikkatli takip ederse ve sınava hazırlık sürecinde kurs alırsa başarılı olabilir." (K2)

"Düzenli çalışan, derslerine ilgili olan ve derslere hazır gelen tüm öğrenciler bu barajı geçebilir. Geçenler de bu öğrenciler oluyor." (K3)

"Hazır bulunuşluk düzeyinin önemli olduğunu düşünüyorum. Bu bağlamda mezun olunan ilköğretim okulu da önemlidir." (K5)

"İlköğretimde iyi bir eğitim alarak başarılı olan ve aile desteği alan öğrencilerin bu sınavda başarılı olduğunu düşünüyorum." (K6)

3.2.5. Konservatuvar ve Güzel Sanatlar Fakülteleri Mezunlarına Formasyon Almaları Hâlinde Öğretmenlik Hakkı Verilmesi Konusunda Kültür Dersleri Öğretmenlerinin Görüşlerine İlişkin Bulgular

“Konservatuvar ve GSF giriş sınavlarında TYT’de ilk 800.000’e girme şartının aranmaması ve bu bölümlerdeki öğrencilerin formasyon alarak eğitim fakülteleri mezunlarıyla aynı öğretmenlik hakkına sahip olması hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna katılımcı grubunda yer alan kültür dersi öğretmenleri tarafından verilen cevaplar Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6

Konservatuvar ve GSF Mezunlarına Öğretmenlik Hakkı Verilmesine İlişkin Kültür Dersi Öğretmenlerinin Görüşleri

Tema	Kategoriler	Katılımcılar	Frekans (f)
Konservatuvar ve GSF Mezunlarının Öğretmenlik Hakkı	Adaletsizlik	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7	7

Müzik öğretmenliği dışında kalan lisans düzeyinde müzik eğitimi kurumlarının giriş sınavlarında TYT’de 800.000’e girme şartının aranmamasına rağmen bu okul mezunlarına formasyon almaları hâlinde öğretmenlik hakkı verilmesine ilişkin katılımcı görüşleri “adaletsiz” şeklinde tek başlık olarak kategorize edilmiştir. Tablo 6 incelendiğinde çalışma grubunda yer alan tüm katılımcıların görüş birliği içerisinde bu durumu adaletsiz olarak nitelendirdiği görülmektedir. Katılımcıların görüşlerine yönelik örnekler aşağıda verilmiştir:

“Bu, günü kurtarmaya yönelik bir karardır ve adaleti sağlamak açısından mahzurları vardır.” (K2)

“Haksızlık olarak görüyorum. Bir tarafta TYT’de 800.000 barajı için çaba gösteren ve yeteneklerini ortaya koyan öğrenciler var. Diğer tarafta ise yalnızca yeteneklerini ortaya koymuş öğrenciler var ve her iki gruba da aynı olanağın sağlanması adaletsiz bir uygulamadır.” (K4)

“Eğitim fakülteleri dışında okuyan kişilerin branşı ne olursa olsun formasyon alması eğitim fakültesi mezunlarına haksızlıktır.” (K7)

3.2.6. TYT’de ilk 800.000’e Girme Şartının Gerekliliği Konusunda Kültür Dersleri Öğretmenlerinin Görüşlerine İlişkin Bulgular

“Son 4 yıldır uygulamada olan TYT’de ilk 800.000’e girme şartını gerekli görüyor musunuz? Nedenleriyle açıklayarak varsa bu konudaki önerilerinizi paylaşır mısınız?” sorusuna katılımcı grubunda yer alan kültür dersi öğretmenleri tarafından verilen cevaplar Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7

TYT’de İlk 800.000’e Girme Şartının Gerekliliğine İlişkin Kültür Dersi Öğretmenlerinin Görüşleri

Tema	Kategoriler	Katılımcılar	Frekans (f)
TYT Barajının Gerekliliği	Gereklidir	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7	7

TYT’de ilk 800.000’e girme şartının gerekliliğine ilişkin katılımcı görüşleri “gereklidir” şeklinde tek başlık olarak kategorize edilmiştir. Tablo 7 incelendiğinde çalışma grubunda yer alan tüm katılımcıların TYT’de ilk 800.000’e girme şartının gerekliliği konusunda görüş birliğinde içerisinde olduğu görülmektedir. Katılımcıların görüşlerine yönelik örnekler aşağıda verilmiştir:

“Gerekli görüyorum. Öğretmenlik eğitimi alacak kişilerin donanımlı ve genel kültür düzeyleri yüksek bireyler olması gerektiğini düşünüyorum.” (K1)

“TYT 800.000 barajının gerekli olduğu kanaatindeyim. Eğitimde kaliteyi artırmak için nitelikli ve donanımlı öğretmenler yetiştirmenin önemli olduğunu düşünüyorum. Mevcut barajı bu amaç noktasında önemli görüyorum.” (K2)

“TYT’de ilk 800.000 kişi arasında yer almak ulaşılmaması zor bir hedef değil. Bir öğretmen adayının bu hedefe ulaşabilecek akademik başarıyı sergilemesi gerekmektedir. Bu nedenle TYT’de 800.000 barajının gerekli olduğunu düşünüyorum.” (K3)

“Gerekli görüyorum. Bu sayede genel kültürün ve çalışma disiplininin artacağını düşünüyorum.” (K4)

“Bir hedefin kolay ulaşılabilir olması o hedefi değersiz kılacaktır. Öğretmenlik mesleğinin hak ettiği değeri görmesi için öğretmen olacak bireylerin farklı yönleri dikkate alınarak özenle seçilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu bakımdan TYT’de 800.000 barajının varlığını kıymetli görüyorum.” (K5)

3.3. Güzel Sanatlar Liseleri Meslek Dersi (Müzik Dersi) Öğretmenlerinin TYT’de 800.000 Barajı Ön Koşuluna İlişkin Görüşleri

Bu bölümde güzel sanatlar liseleri Meslek Dersi Öğretmenlerinin TYT’de 800.000 barajı ön koşuluna ilişkin görüşlerine yer verilmiştir. Elde edilen bulgular tablolar hâline getirilerek sunulmuştur.

3.3.1. Meslek Dersi Öğretmenlerine Göre TYT’de 800.000 Barajının Öğrenciler Üzerindeki Etkisine İlişkin Bulgular

“TYT’de ilk 800.000’e girme şartının öğrenciler üzerinde ne gibi etkilerini gözlemlediniz?” sorusuna katılımcı grubunda yer alan meslek dersleri öğretmenleri tarafından verilen cevaplar Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8

800.000 Barajının Öğrenciler Üzerindeki Etkilerine İlişkin Meslek Dersi Öğretmenlerinin Görüşleri

Tema	Kategoriler	Katılımcılar	Frekans (f)
800.000 Barajının Öğrenciler Üzerindeki Etkisi	Gelecek Kaygısı ve Stres	M1, M2, M3, M4, M6	5
	Başka Alanlara Yönelim	M5, M6, M7	3
	Zihinsel Yorgunluk	M1	1

TYT’de 800.000 barajının öğrenciler üzerindeki etkilerine ilişkin katılımcı görüşleri “gelecek kaygısı, stres, çalışma dengesizliği, başka alanlara yönelme ve zihinsel yorgunluk” şeklinde kategorize edilmiştir. Tablo 8 incelendiğinde, TYT’de ilk 800.000’e girme şartı nedeniyle 5 katılımcının “öğrenciler üzerinde gelecek kaygısı ve stres oluştuğunu”, 3 katılımcının “öğrencilerin farklı alanlara yöneldiğini”, 1 katılımcının da “zihinsel yorgunluk” yaşadığını belirttikleri görülmektedir. Katılımcıların görüşlerine yönelik örnekler aşağıda verilmiştir:

“TYT sınavına hazırlanan öğrenciler kendi alanlarına yerleşemeyeceklerini düşünerek gelecek kaygısı ve zihinsel yorgunluk yaşıyorlar.” (M1)

“Öğrencilerden bazılarının GSL’ye geldiklerine pişman olduklarını görüyorum. Öğrenciler ileride mesleklerini yapamayacaklarını düşünüyorlar.” (M3)

“Bu etki daha çok tercih edilecek bölüm temelinde kendisini belli ediyor. Örneğin; öğrencilerin çok az bir bölümü öğretmenlik bölümlerine girmeyi düşünüyor. Öğrenciler başka alanlara yönelmeye başladılar.” (M5)

“TYT 800.000 barajı ile öğrencilerimizin üzerindeki gelecek kaygısı artmış ve askeri bando gibi farklı alanlara gitme isteği doğmuştur.” (M6)

“TYT’ye hazırlanan öğrenciler kendilerine konservatuvar ve güzel sanatlar fakültelerine doğru yön çizmeye başladılar.” (M7)

800.000 barajının öğrenciler üzerindeki etkisine yönelik kültür ve meslek dersi öğretmenlerinin benzer gözlemler içerisinde olduğu görülmektedir. Stres faktörü her iki öğretmen grubu tarafından ortak olarak tespit edilen bir durum olarak dikkat çekicidir. Bunun dışında belirtilen durumlar, kültür ve meslek dersi öğretmenlerinin branşlarına bağlı olarak gözlemlenen etkiler olarak değerlendirilmektedir.

3.3.2. TYT’de 800.000 Barajının Meslek Dersleri Öğretmenleri Üzerindeki Etkisine İlişkin Bulgular

“TYT’de ilk 800.000’e girme şartının öğretmenler üzerinde etkilerini gözlemlediniz mi? Cevabınız evetse bu etkiler nelerdir?” sorusuna katılımcı grubunda yer alan meslek dersleri öğretmenleri tarafından verilen cevaplar Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9

Meslek Dersleri Öğretmenlerine Göre 800.000 Şartının Öğretmenler Üzerindeki Etkileri

Tema	Kategoriler	Katılımcılar	Frekans (f)
TYT'de İlk 800.000'e Girme Şartının Öğretmenler Üzerindeki Etkisi	Öğrencilerin Yönlendirilmesi	M2, M6	2
	Motivasyon Düşüşü	M1, M7	2
	Stres Artışı	M3	1
	Öğrencileri Baskı Artışı	M4	1
	Etki Gözlenmedi	M5	1

TYT'de 800.000 barajının meslek dersi öğretmenleri üzerindeki etkilerine ilişkin katılımcı görüşleri “motivasyon düşüşü, meslek dersleri öğretmenlerinin öğrencileri yönlendirmesi, stres, öğrencilere baskı uygulama, herhangi bir etki gözlenmedi” şeklinde kategorize edilmiştir. Tablo 9 incelendiğinde TYT'de 800.000 baraj şartı nedeniyle 2 katılımcının “meslek dersi öğretmenlerinin öğrencileri yönlendirdiği”, 2 katılımcının “öğretmenlerde motivasyonun düştüğü”, 1 katılımcının “öğretmenlerde stres artışı olduğu”, 1 katılımcının “öğretmenler tarafından öğrencilere baskı uygulandığı”, 1 katılımcının da “herhangi bir etki gözlenmediği” yönünde görüş belirttikleri görülmektedir. Katılımcıların görüşlerine yönelik örnekler aşağıda verilmiştir:

“TYT'de İlk 800.000' e girme şartı biz meslek öğretmenlerini olumsuz etkiliyor. Öğrenciler TYT sınavı yaklaştıkça alan derslerinde test çözmek istiyorlar. Bu da biz alan öğretmenlerinin motivasyonlarını azaltıyor.” (M1)

“Öğrencilerde farkındalığın artması için meslek dersi öğretmenlerinin öğrencilerin TYT sınavına hazırlanmaları yönünde yönlendirme yaptıklarını görüyorum.” (M2)

“TYT barajı ile öğretmenlerde stres ve baskı arttı. Önceden GSL öğrencilerine ek puan verilirdi. O zaman öğretmenler daha rahattı.” (M3)

“Öğretmenler TYT sınavına girecek öğrencilere daha yoğun çalışmalarını noktasında baskı uygulamaya başladılar. Bu durumun deneme sınavlarında ve TYT sınavında öğrenci başarısını artırması beklenirken öğrenciler üzerindeki baskı sonucu başarı daha da düştü.” (M4)

800.000 barajının kültür ve meslek dersi öğretmenleri üzerinde farklı etkiler yarattığı görülmüştür. Mevcut baraj kültür dersi öğretmenleri üzerinde motivasyon artışı ve derse verilen önemin artması gibi olumlu etkiler yaratırken meslek dersi öğretmenleri üzerinde ise stres ve motivasyon azalması gibi olumsuz etkiler yaratmıştır. Bu durumun, mevcut barajın meslek derslerinin konu alanına girmesi ve buna bağlı olarak dersin önemi artmasına bağlı olarak geliştiği değerlendirilmektedir. Benzer şekilde meslek derslerinde başarılı olmanın sonucunda varılacak nihai hedef olan yetenek sınavlarına girebilmenin, bu başarı dışında bir ön koşula bağlanması da meslek derslerine verilen önemi azaltmış, bunun da ders öğretmenlerini olumsuz etkilemiş olabileceği değerlendirilmiştir.

3.3.3. TYT'de İlk 800.000 Kişi Arasına Giren Öğrencilerin Meslek Derslerindeki Başarı Düzeylerine İlişkin Bulgular

“TYT'de ilk 800.000 kişi arasına giren öğrencilerin okuldaki meslek derslerindeki başarı düzeyleri ile diğer öğrencilerin başarı düzeyleri arasında bir fark gözlemlediniz mi? Cevabınız evetse ne gibi farklar vardır?” sorusuna katılımcı grubunda yer alan meslek dersleri öğretmenleri tarafından verilen cevaplar Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10

TYT'de 800.000 Barajını Geçen Öğrencilerin Meslek Derslerindeki Başarı Düzeylerine İlişkin Katılımcı Görüşleri

Tema	Kategoriler	Katılımcılar	Frekans (f)
TYT'de 800.000 Barajını Geçen Öğrencilerin Meslek Derslerindeki Başarı Düzeyleri	İki Alan Birbirini Destekliyor	M2, M3, M4, M5, M6	6
	Barajı Geçen Öğrencilerin Meslek Dersleri Başarısı Düşük	M1	1

TYT'de 800.000 barajını geçen öğrencilerin meslek derslerindeki başarı düzeylerine ilişkin katılımcı görüşleri “öğrencilerin meslek derslerindeki başarıları düşük ve iki alan birbirini destekliyor” şeklinde kategorize edilmiştir. Tablo 10 incelendiğinde 6 katılımcının “meslek ve kültür derslerinin birbirini desteklediği”, 1 katılımcının “kültür derslerine çalışan öğrencilerin meslek derslerindeki başarı düzeylerinin düşük olduğu” yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. Katılımcıların görüşlerine yönelik örnekler aşağıda verilmiştir:

“Akademik başarısı yüksek olan öğrencilerin mesleki alanda da başarılı olduğunu düşünüyorum. Bu iki alan birbirini beslediğini söyleyebilirim. Akademik bellek yönünden güçlü ve müzik yeteneğine sahip bireylerle eşsiz çalışmalar yapmak mümkündür.” (M2)

“Çalışmayı bilen öğrenci bir şekilde farklı alanlarda da başarılı oluyor.” (M3)

“TYT'de 800.000 barajını geçen öğrenciler meslek derslerinde de oldukça başarılı oluyor. Disiplinli çalışan bireylerin birçok alanda başarılı olduğunu düşünüyorum.” (M7)

3.3.4. Kültür Derslerinde Gösterilen Ekstra Çabanın Meslek Dersleri Üzerindeki Etkisine İlişkin Bulgular

“Öğrencilerin TYT'de ilk 800.000 kişi arasına girebilmek için kültür derslerinde gösterdiği ekstra çabanın meslek derslerindeki başarı düzeyleri üzerinde bir etkisi var mıdır? Varsa bu etkiyi açıklayınız?” sorusuna katılımcı grubunda yer alan meslek dersleri öğretmenleri tarafından verilen cevaplar Tablo 11'de sunulmuştur.

Tablo 11

Öğrencilerin TYT’de İlk 800.000 Kişi Arasına Girebilmek İçin Kültür Derslerinde Gösterdikleri Ekstra Çabanın Meslek Dersleri Üzerindeki Etkileri

Tema	Kategoriler	Katılımcılar	Frekans (f)
TYT Başarısı İçin Gösterilen Çabanın Meslek Derslerine Yansıması	Meslek Derslerine Yeterli Zamanı Ayıramama	M1, M3, M4, M6	4
	Herhangi Bir Yansıması Yoktur	M5, M7	2
	Olumlu Yönde Etkilemiştir	M2	1

TYT’ de ilk 800.000 kişi arasına girebilmek için kültür derslerinde gösterdikleri ekstra çabanın meslek dersleri üzerindeki etkilerine yönelik katılımcı görüşleri “meslek derslerine yeterli zaman ayıramama, olumlu yönde etki ve etki gözlenmedi” şeklinde kategorize edilmiştir. Tablo 11 incelendiğinde öğrencilerin TYT’de ilk 800.000’e girmek için kültür derslerinde gösterdikleri ekstra çabanın meslek dersleri üzerindeki etkisine yönelik 4 katılımcının “meslek derslerine yeterli zaman ayıramama”, 2 katılımcının “etki gözlenmedi”, 1 katılımcının da “olumlu yönde etki” yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. Katılımcıların görüşlerine yönelik örnekler aşağıda verilmiştir:

“Olumsuz etkileri olduğunu düşünüyorum. Şöyle ki öğrenciler TYT barajına takılmamak için kültür derslerine yoğunlaşıp alan derslerine zaman ayıramıyorlar. Bu durum da meslek dersleri başarı düzeyini olumsuz yönde etkiliyor.” (M1)

“Çalışmayı yaşam tarzı olarak gören öğrenci, dolaylı olarak meslek derslerinde de aynı performansı sergiliyor ve başarı kaçınılmaz oluyor.” (M2)

“TYT’de ilk 800.000’e girme çabası olan öğrenciler öncelikle bu hedeflerini ön plana alıp meslek derslerini ihmal edebiliyorlar.” (M3)

3.3.5. Konservatuvar ve Güzel Sanatlar Fakülteleri Mezunlarına Formasyon Almaları Hâlinde Öğretmenlik Hakkı Verilmesi Konusunda Meslek Dersleri Öğretmenlerinin Görüşlerine İlişkin Bulgular

“Konservatuvar ve GSF giriş sınavlarında ilk TYT’de ilk 800.000’e girme şartının aranmaması ve bu bölümlerdeki öğrencilerin formasyon olarak eğitim fakülteleri mezunlarıyla aynı öğretmenlik hakkına sahip olması hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna katılımcı grubunda yer alan meslek dersi öğretmenleri tarafından verilen cevaplar Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12

Konservatuvar ve GSF Mezunlarına Öğretmenlik Hakkı Verilmesine İlişkin Meslek Dersi Öğretmenlerinin Görüşleri

Tema	Kategoriler	Katılımcılar	Frekans (f)
Konservatuvar ve GSF Mezunlarının Öğretmenlik Hakkı	Adaletsizlik	M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7	7

Müzik öğretmenliği dışında kalan lisans düzeyinde müzik eğitimi kurumlarının giriş sınavlarında TYT’de 800.000’e girme şartının aranmamasına rağmen bu okul mezunlarına formasyon almaları hâlinde öğretmenlik hakkı verilmesine ilişkin katılımcı görüşleri “adaletsiz” şeklinde tek başlık olarak kategorize edilmiştir. Tablo 12 incelendiğinde çalışma grubunda yer alan tüm katılımcıların görüş birliği içerisinde bu durumu adaletsiz olarak nitelendirdiği görülmektedir. Katılımcıların görüşlerine yönelik örnekler aşağıda verilmiştir:

“Bu tarz kurumların akademik başarı çitasını düşürerek yaptıkları özel yetenek sınavları ve verdikleri formasyon eğitimi, geleceğin öğretmeni olarak mezun ettikleri bireylerin mesleki anlamda kalitesini düşürmektedir. Adaletsiz bir uygulamadır.” (M2)

“Adaletli olduğunu düşünmüyorum. Öğretmen olmak isteyen öğrenci TYT’de 800.000 barajını geçmek için çalışmak yerine güzel sanatlar fakültesine ya da konservatuvara gider formasyon alırım ve öğretmen olurum diye düşünüyor.” (M3)

“Kesinlikle adaletsiz bir uygulamadır. Teknik anlamda baktığımızda bu bölümler, formasyon dersleri verilse bile eğitim süreci boyunca öğretmenlik mesleğine yoğunlaşmış yerler değildir.” (M7)

Konservatuvar ve güzel sanatlar fakültesi mezunlarının formasyon alarak öğretmenlik hakkına sahip olmalarını tüm katılımcılar adaletsizlik olarak değerlendirmişlerdir. Müzik öğretmeni adayları için konulan ön şartın, bu ön şart olmadan da aynı sonuca ulaşılabilmesi noktasından hareketle ne kadar işlevsel olacağı tartışma konusudur.

3.3.6. TYT’de ilk 800.000’e Girme Şartının Gerekliliği Konusunda Meslek Dersleri Öğretmenlerinin Görüşlerine İlişkin Bulgular

“Son 4 yıldır uygulamada olan TYT’de ilk 800.000’e girme şartını gerekli görüyor musunuz? Nedenleriyle açıklayarak varsa bu konudaki önerilerinizi paylaşır mısınız?” sorusuna katılımcı grubunda yer alan meslek dersi öğretmenleri tarafından verilen cevaplar Tablo 13’te sunulmuştur.

Tablo 13

TYT’de İlk 800.000’e Girme Şartının Gerekliliğine İlişkin Meslek Dersi Öğretmenlerinin Görüşleri

Tema	Kategoriler	Katılımcılar	Frekans (f)
TYT Barajının Gerekliliği	Gereklidir	M1, M2, M5, M6	4
	Gerekli Değildir	M4, M7	2
	Kararsızım	M3	1

TYT’de ilk 800.000’e girme şartının gerekliliğine ilişkin katılımcı görüşleri “gereklidir, gerekli değildir ve kararsızım” şeklinde kategorize edilmiştir. Tablo 13 incelendiğinde TYT’de ilk 800.000’e girme şartıyla ilgili 4 katılımcının “gereklidir”, 2 katılımcının “gerekli değildir”, 1 katılımcının da “kararsızım” şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir. Katılımcıların görüşlerine yönelik örnekler aşağıda verilmiştir:

“Gerekli görüyorum. Öğretmenlik mesleğinin bir mesleki ağırlığı ve saygınlığı vardır. Öğretmenler belirli bir donanıma sahip olmalıdır.” (M1)

“Gerekli görmüyorum. Öğretmenlik vasfının olup olmadığı ile ilgili bir ölçüm yapılacaksa bu, müzik öğretmenliği programlarının kendi içerisinde uygulayabilecekleri ekstra sınavlarla sağlanabilir.” (M4)

“Gelecekte öğretmen olacak bireyin genel kültür seviyesinin önemli olduğunu düşünüyorum. Bu nedenle TYT’de 800.000 barajını gerekli görmemin yanında tek başına yeterli görmüyorum.” (M5)

“Özel bir alana yönelik açılmış ve kuruluş amacı müzik, resim gibi güzel sanatlara dayanan okulların öğrenci kabul etmeleri aşamasında kültür dersleri zorlayıcı ve engelleyici olmamalıdır. Bu nedenle TYT’de 800.000 barajını gerekli görmüyorum.” (M7)

Kültür dersleri öğretmenleri mevcut barajı gerekli görürken meslek dersleri öğretmenleri ise bu konuda ortak bir görüş benimseyememişlerdir. 800.000 barajının gerekli olmadığını savunan öğretmenlerin görüşlerinden yola çıkarak mevcut barajın yetenekli öğrencilerin önünde bir engel olabileceği değerlendirilmektedir.

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Araştırma kapsamında incelenen 44 güzel sanatlar lisesinden 2022-2023 eğitim-öğretim yılında 816 öğrencinin mezun olduğu, bu mezunların 74’ünün (%9) TYT’de ilk 800.000 kişi arasına girdiği ve TYT başarıları sağlayan öğrencilerin de 64’ünün (%86) müzik öğretmenliği programına yerleştiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç güzel sanatlar liselerinin müzik öğretmenliği programına öğrenci hazırlama yönüyle etkili olduğu ancak müzik öğretmenliği programı yetenek sınavı için gereken TYT başarı sıralamasını sağlama noktasında ise yetersiz kaldığı şeklinde bir sonucu ortaya çıkarmıştır. Bu noktadan hareketle son 4 yıldır uygulamada olan TYT başarı sıralaması şartının, güzel sanatlar liseleri mezunlarının müzik öğretmenliği programı yetenek sınavlarına girme durumlarını olumsuz yönde etkilediği değerlendirilmektedir. Müzik öğretmenliği programı kontenjan sayıları incelendiğinde 2019 yılı

için 28 devlet üniversitesinin 1130 kontenjan belirlenmesine karşın (ÖSYM, 2019) 2023 yılında bu sayı 34 devlet üniversitesi için 1095 olarak güncellenmiştir (ÖSYM, 2023). Müzik öğretmenliği programı sayısının artmış olmasına rağmen programlar özelinde kontenjan sayılarının düşmesinin TYT 800.000 baraj şartına bağlı olarak başvuruların azalması nedeniyle ortaya çıkmış olabileceği değerlendirilmektedir. TYT başarı sıralamasının müzik öğretmenliği yetenek sınavları üzerindeki etkisini araştıran Başbuğ ve Kaya (2022), benzer bir sonuç ve gerekçeyi çalışmalarında ortaya koymuştur. Bu hususta Demirel ve Sözer (2023), kontenjanların yeterince dolmaması durumunun zaman içerisinde alana olan ilgiyi azaltacağı görüşünü paylaşarak TYT başarı puanının 200 olarak uygulanması gerektiğini önermiştir. Ancak bir üniversite programını kazanma kriterlerinin yükselmesi sonucu o programın görece zor ulaşılır hâle gelmesi, mezunlarının saygınlığını artıracak bir durum olarak da değerlendirilebilir.

TYT'de ilk 800.000'e girme şartının kültür dersleri öğretmenlerinin derslere ekstra özen göstermeleri noktasında motivasyonlarını olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Ancak söz konusu baraj nedeniyle meslek dersleri öğretmenlerinin öğrenciler üzerindeki baskıyı artırdıkları, stres yaşadıkları ve motivasyonlarının azaldığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla kültür ve meslek dersleri öğretmenleri açısından baraj şartı etkilerinin farklılaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç, Üçer ve arkadaşları (2023)'nin araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir.

TYT başarı sıralaması şartının öğrenciler üzerindeki etkisine yönelik kültür ve meslek dersleri öğretmenlerinin benzer görüşler belirttikleri tespit edilmiştir. Bu etkiler "gelecek kaygısı ve stres artışı, meslek seçiminde özensiz davranma ve farklı mesleklere yönelme" şeklinde kategorize edilmiştir. Benzer bir sonuç, Demirel ve Sözer'in (2023) resim-iş öğretmenliği yetenek sınavı ön koşunu olan 800.000 barajı hakkında 113 öğrenciye anket uyguladıkları araştırmada da yer almaktadır.

Güzel sanatlar liseleri müfredatında yer alan kültür derslerinin gerek ders saati gerekse de ders içeriklerinin sınıf kademelerine göre dağılımının TYT hazırlığı noktasında uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Görüşme yapılan katılımcılar, TYT konularının 9 ve 10. sınıflarda yer aldığını ancak 11 ve 12. sınıflarda bu konuların olmadığını buna bağlı olarak da öğrencilerin 11 ve 12. sınıflarda TYT motivasyonunu ve çalışma disiplinini kaybettiğini vurgulamışlardır. Demirel ve Sözer (2023), güzel sanatlar liselerinin müfredatının diğer lise müfredatlarıyla ayrışmasını güzel sanatlar liselerinin aleyhine bir durum olarak ortaya koymuş ve TYT puanı görece yüksek olup bir bölüme yerleşemediği için yetenek sınavlarını ikinci bir seçenek olarak değerlendiren öğrencilerin, yeteneği olan öğrencilerin önüne geçtiğini belirtmiştir. Üçer ve arkadaşları (2023)' da TYT'de 800.000 ön koşulunu öğretim elemanı görüşleri doğrultusunda değerlendirdikleri araştırmalarında bu ön koşulun, yetenekli öğrencilerin sınava girmeleri önünde engel olduğunu vurgulamışlardır.

Öğrencilerin TYT başarısına etki eden değişkenler arasında hazır bulunuşluk ve ekstra kurslar katılımcılar tarafından önemle belirtilmiştir. Başarıya etkisi vurgulanan bir diğer değişken olan "temel eğitim düzeyi"ni hazır bulunuşluk kategorisinde değerlendirmenin doğru olacağı düşünülmektedir.

Konservatuvar ve güzel sanatlar fakülteleri mezunlarının formasyon aldıkları takdirde öğretmenlik yapabilmek durumlarını, katılımcıların tamamının adaletsiz olarak nitelendiği tespit edilmiştir.

Kültür dersleri öğretmenlerinin tamamının, meslek dersleri öğretmenlerinin de çoğunluğunun, öğretmenlik mesleğinin saygınlığı ve öğretmen niteliğinin artacak olması gerekçesinden hareketle TYT'de 800.000 barajını gerekli gördüğü sonucuna ulaşmıştır. Demirel ve Sözer (2023), öğretmen niteliğinin önemi üzerine benzer bir sonucu dile getirmiştir.

Araştırma kapsamında ulaşılan sonuçlardan yola çıkarak güzel sanatlar liselerinde TYT'ye hazırlık kapsamında müfredatın gerek içerik gerek zamanlama bakımından yeniden planlanması ve niteliğinin artırılması, güzel sanatlar liselerinden mezun olan öğrencilere alanlarıyla ilişkili bölüm tercihlerinde ek puan getirilmesi, TYT hazırlık noktasında güzel sanatlar lisesi öğrencilerine okullarda ekstra rehberlik faaliyetlerinde bulunulması, daha adil bir seçim için tüm müzik bölümü yetenek sınavlarının aynı şartlara bağlanması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Algı, S. (2017). Özengen müzik eğitimi veren kurumlarda bağlama öğretim yöntemleri (Konya ili örneği). *Fine Arts*, 12(2), 64-82. <https://doi.org/10.12739/NWSA.2017.12.2.D0190>
- Başbuğ, Ç., & Kaya, A. (2022). Temel yeterlilik testi başarı sırası barajının müzik öğretmenliği programları özel yetenek seçme sınavına etkileri. *Trakya Eğitim Dergisi*, 12 (3), 1356-1371. <https://doi.org/10.24315/tred.979210>
- Demirel, İ. N., & Sözer, S. A. (2023). Resim-iş öğretmenliği özel yetenek sınavlarında TYT barajı. *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 28-44. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/refad/issue/78846/1323873>
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi kavramlar ilkeler teknikler (30. Basım)*. Nobel Akademik Yayıncılık.
- ÖSYM. (2019). 2019 Yükseköğretim kurumları sınavı (YKS) yükseköğretim programları ve kontenjanları kılavuzu. 22.09.2023 tarihinde https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2019/YKS/kontkilavuz_18072019.pdf adresinden alınmıştır.
- ÖSYM. (2020). 2020 Yükseköğretim kurumları sınavı (YKS) kılavuzu. 22.09.2023 tarihinde <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2020/YKS/YksKilavuz14052020.pdf> adresinden alınmıştır.
- ÖSYM. (2023). 2023 Yükseköğretim kurumları sınavı (YKS) yükseköğretim programları ve kontenjanları kılavuzu. 22.09.2023 tarihinde <https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2023/YKS/TERCIH/kkilavuz27072023di.pdf> adresinden alınmıştır.

ÖSYM. (2024). 2024 Yükseköğretim kurumları sınavı (YKS) kılavuzu. 22.09.2023 tarihinde https://dokuman.osym.gov.tr/pdfdokuman/2024/YKS/kilavuz_ykd01022024.pdf adresinden alınmıştır.

Uçan, A. (1996). *İnsan ve müzik insan ve sanat eğitimi (2. Basım)*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Üçer, Ö., Gürer, M., Yılmaz, G., & Sonsel, Ö. B. (2023). ÖSYM'nin müzik öğretmenliği programlarıyla ilgili ön koşuluna yönelik öğretim elemanı görüşleri / Instructor opinions on measurement, selection and placement center (mspc)'s prerequisite for music teaching programs. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 14(3), 283-297. <https://doi.org/10.19160/e-ijer.1279576>

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (10. Baskı)*. Seçkin Yayıncılık.

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

In our country, one of the leading institutions that train music teachers is the music teacher training programme that takes students with a special aptitude exam. These institutions make a selection at the point of musical hearing in special aptitude exams and accept students. In 2020-YKS, in order to apply for the talent exams of these programmes, the prerequisite of being among the first 800,000 people in TYT has been introduced. This study was conducted in order to reveal the effect of the prerequisite of 800,000 in TYT, which has been applied for the last 4 years, on students and their placement in music teaching department programmes. In line with this purpose, the problem statement 'What are the views of teachers on the effects of the TYT success ranking required for music teaching aptitude exams on fine arts high school music department students and their placement in the music teaching programme?' was determined and answers to the following questions were sought:

- In the 2022 - 2023 academic year, how are the number of students who graduated from the music department of fine arts high schools and placed in the music teaching departments of education faculties by ranking among the first 800,000 people in TYT?
- What are the views of fine arts high school culture and vocational course (music) teachers on the prerequisite of 800.000 threshold in TYT?

2. Method

The research, in which document scanning and interview data collection methods were used, is a qualitative case study. Within the scope of the research, the literature was examined and necessary interviews were conducted using a semi-structured interview form consisting of 6 questions. The interviews were conducted with 1 fine arts high school from each of the 7 regions of Turkey and with the

teachers conducting vocational and culture courses in these institutions. Within the scope of the research, a total of 14 teachers were interviewed, 7 for culture courses and 7 for vocational courses. The collected data were analysed by descriptive analysis method, categorised and presented in the form of tables reflecting frequency values.

3. Findings, Discussion and Results

In the 2022-2023 academic year, 816 students graduated from 44 fine arts high schools from which data were collected. It was determined that 9% of these students exceeded the 800,000 threshold in TYT and 86% of these students won the music teaching programme. It has been observed that graduates of fine arts high schools have difficulty in entering the first 800,000 in TYT, but those who achieve this success can be placed in music teaching programmes to a great extent. At this point, it was determined that there were difficulties in entering the special talent exams of these programmes rather than winning music teaching programmes. It was evaluated that this situation negatively affected the quota numbers of music teaching programmes. While the current threshold condition positively affected the motivation of the culture courses teachers, it caused negative situations such as stress, pressure and loss of motivation in vocational courses teachers. However, vocational and culture course teachers had a common opinion on a series of negative variables such as 'future anxiety, stress and carelessness in choosing a profession' regarding the effect of the threshold requirement on students. In the interviews, it was concluded that the content and course hours of the culture courses in the fine arts high school curriculum are insufficient to provide the necessary ranking in TYT. It was determined that students' readiness and extra courses were effective in achieving the necessary success in TYT. All of the culture course teachers and the majority of the vocational course teachers in the participant group emphasised the necessity of the 800,000 threshold in the TYT.

Araştırma ve Yayın Etiği

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 08.12.2023

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: 11

Araştırmacıların Makaleye Katkı Oranı Beyanı

1. yazar katkı oranı : %60

2. yazar katkı oranı : %40

Çıkar Çatışması Beyanı

Yazarlar arasında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.